

СТОПАНСКА КОНЮНКТУРА

БИЗНЕС АНКЕТИ НА НСИ^{1,2,3}, АПРИЛ 2011 ГОДИНА

През април 2011 г. **общият показател на бизнес климата**⁴ се покачва с 2.4 пункта, възстановявайки наполовина спада от предходния месец (фиг. 1). За да се достигне дългосрочното средно равнище на показателя, остават още 10.0 пункта. Подобрението се дължи на промишлеността и сектора на услугите, а в строителството и търговията на дребно бизнес климатът се влошава.

Промишленост. Съставният показател „бизнес климат в промишлеността” нараства с 4.1 пункта в сравнение с март (фиг. 2) и е само с 2.3 пункта под нивото на дългосрочната си средна стойност. Анкетата отчита повишен оптимизъм за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца и по-благоприятни мнения по отношение на оценката за настоящата бизнес ситуация.

Осигуреността на производството с поръчки се задържа на нивото си от последните месеци (фиг. 3) въпреки известното увеличение на поръчките от чужбина. В краткосрочна перспектива мениджърите имат положителни очаквания за дейността (фиг. 4), което е съпроводено и с по-добри очаквания за износ на продукцията (фиг. 5). По отношение на персонала все още има намерения за съкращаване през следващите три месеца.

Средното натоварване на мощностите през април 2011 г. се е намалило с 0.4 пункта в сравнение с януари т.г. и достига 70.1% (фиг. 6). Предприятията очакват излишък от мощности през следващите месеци (фиг. 7).

Основните проблеми пред мениджърите в промишлеността продължават да бъдат несигурната икономическа среда и недостатъчното търсене, като несигурната икономическа среда е все още над обичайната си средна стойност за последните десет години (фиг. 8).

Последната анкета регистрира свиване на очакванията за увеличение на цените в промишлеността през следващите три месеца (фиг. 9).

¹ От юли 2010 г. НСИ започва публикуването на данните от бизнес анкетите съобразно новата Класификация на икономическите дейности (КИД - 2008) (NACE Rev. 2). Всички динамични редове са преизчислени съобразно Класификацията и са съпоставими във времето.

² От май 2002 г. всички бизнес наблюдения се финансират съвместно от НСИ и Европейската комисия съгласно подписани споразумения между двете институции. НСИ се ангажира да провежда наблюденията съгласно хармонизираната програма на Европейския съюз. Всяко съобщение или публикация на НСИ е с автор НСИ и Комисията не носи отговорност за ползата, която може да бъде извлечена от информацията, съдържаща се в тях.

³ Отговорите на въпросите от анкетите са представени в тристепенна категорийна скала от типа: „увеличение”, „без промяна”, „намаление” или „над нормално”, „нормално”, „под нормално”. Балансите на оценките се изчисляват като разлика на относителните дялове по екстремните варианти на отговор. **Показателят „бизнес климат”** е средна геометрична на балансите на оценките за настоящата и за очакваната бизнес ситуация в предприятията през следващите шест месеца.

⁴ Общият показател на бизнес климата е претеглена средна аритметична на четири отраслови показателя на бизнес климата - в промишлеността, строителството, търговията на дребно и сектора на услугите, като последният показател е включен в общия динамичен ред от май 2002 година.

Строителство. През април 2011 г. съставният показател „бизнес климат в строителството” се понижава с 3.3 пункта (фиг. 10) главно поради увеличението на песимизъм на строителните предприемачи за настоящото бизнес състояние на предприятията (фиг. 11). По мнение на стопанските ръководители има намаление на строителната дейност в сравнение с предходния месец. По-резервирани в сравнение с месец по-рано, макар и оптимистични, са и очакванията за следващите три месеца.

Несигурната икономическа среда и финансовите затруднения продължават да са основни проблеми за отрасъла, макар през последния месец финансовите проблеми да са по-малко в сравнение с март. През април относителният дял на предприятията, посочили ги като фактори, затрудняващи дейността им, е съответно 75.0 и 63.1% (фиг. 12).

Осигуреността на производството с поръчки през април се запазва и се оценява на 5.3 месеца. Същевременно обаче очакванията на мениджърите относно новите поръчки през следващите шест месеца леко се подобряват (фиг. 13).

По отношение на продажните цени в строителството има слаби очаквания за повишение през следващите три месеца.

Търговия на дребно. Съставният показател „бизнес климат в търговията на дребно” се понижава през април с 4.2 пункта в сравнение с предходния месец (фиг. 14) поради влошените оценки на мениджърите за настоящото бизнес състояние на предприятията и техните по-песимистични очаквания за следващите шест месеца. Анкетата регистрира намаление в продажбите през последните месеци, като същевременно силно завишените мартенски очаквания за тяхното увеличение се ревизират значително през април, връщайки се на равнището си от януари 2011 година (фиг. 15). По отношение на поръчките към доставчиците търговците на дребно не предвиждат промяна през следващите три месеца (фиг. 16).

През април несигурната икономическа среда продължава да е основният фактор, затрудняващ дейността на предприятията в сектора. Същевременно анкетата отчита значително намаление на отрицателното влияние на фактора финансови проблеми в сравнение с март (фиг. 17).

По отношение на движението на цените в търговията на дребно през следващите три месеца очакванията за увеличение се свиват.

Услуги⁵. През април съставният показател „бизнес климат в сектора на услугите” значително нараства - равнището му се покачва с 11.1 пункта в сравнение с предходния месец (фиг. 18). Това се дължи на по-благоприятните оценки и очаквания на мениджърите за бизнес състоянието на предприятията (фиг. 19). Подобряват се и мненията за настоящото и очакваното търсене на услуги (фиг. 20). По отношение на персонала обаче се наблюдава известно влошаване в очакванията за следващите три месеца.

Несигурната икономическа среда остава основният фактор, затрудняващ дейността на предприятията в сектора, макар през последния месец негативното му влияние да отслабва с 11.4 пункта, достигайки 57.2% относителен дял от предприятията. Конкуренцията в бранша е вторият по тежест проблем, посочен през април от 47.5% от предприятията (фиг. 21).

По отношение на продажните цени в сектора на услугите има очаквания за увеличение на тяхното равнище през следващите три месеца (фиг. 22).

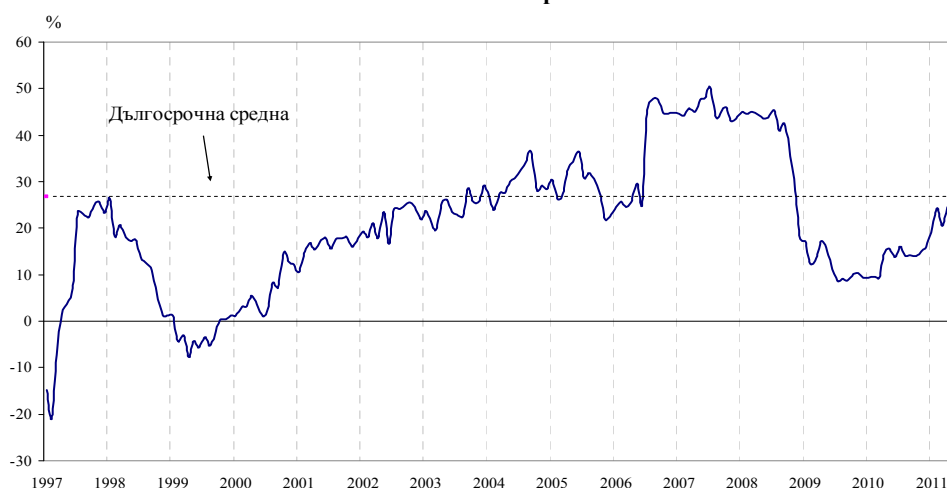
⁵ Без търговия.

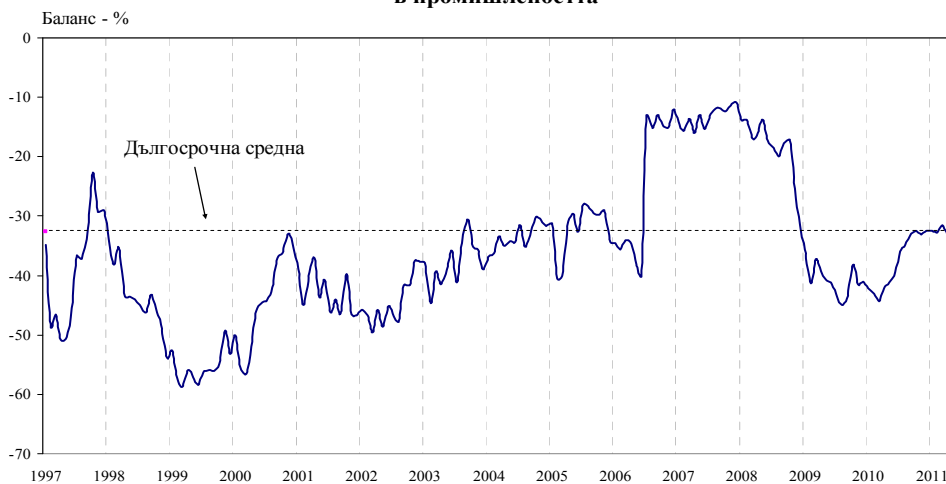
Фиг. 1. Бизнес климат - общо

Фиг. 2. Бизнес климат в промишлеността

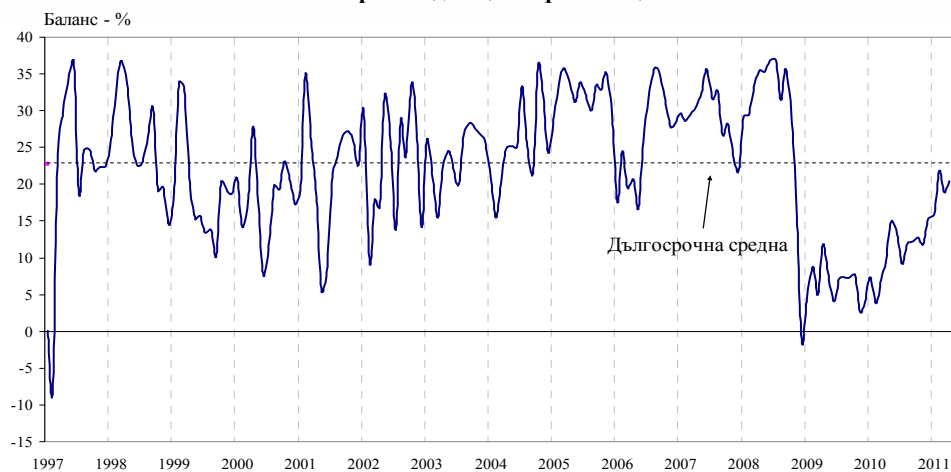

Фиг. 3. Осигуреност на производството с поръчки в промишлеността

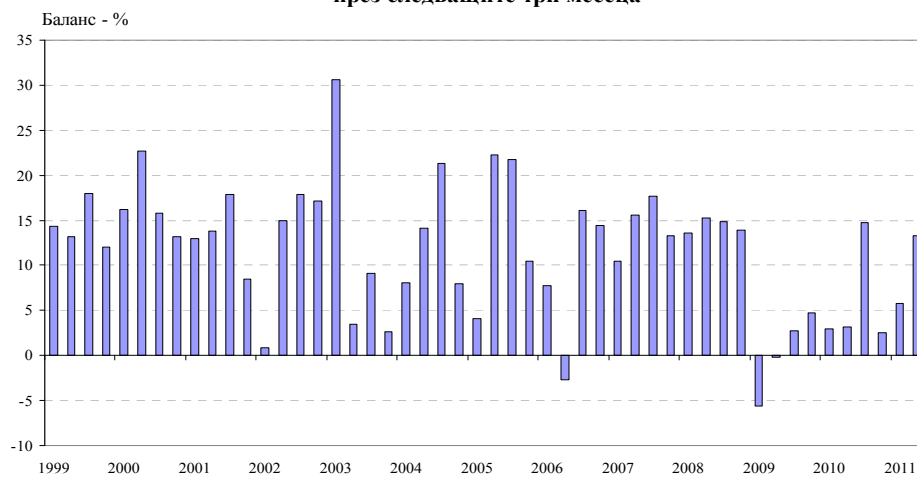

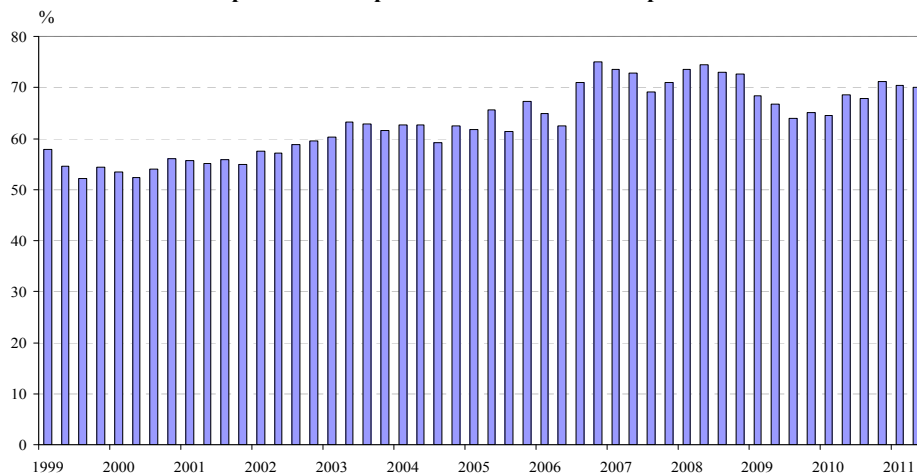
Фиг. 4. Очаквана производствена активност в промишлеността през следващите три месеца

Фиг. 5. Очаквания за износ в промишлеността през следващите три месеца

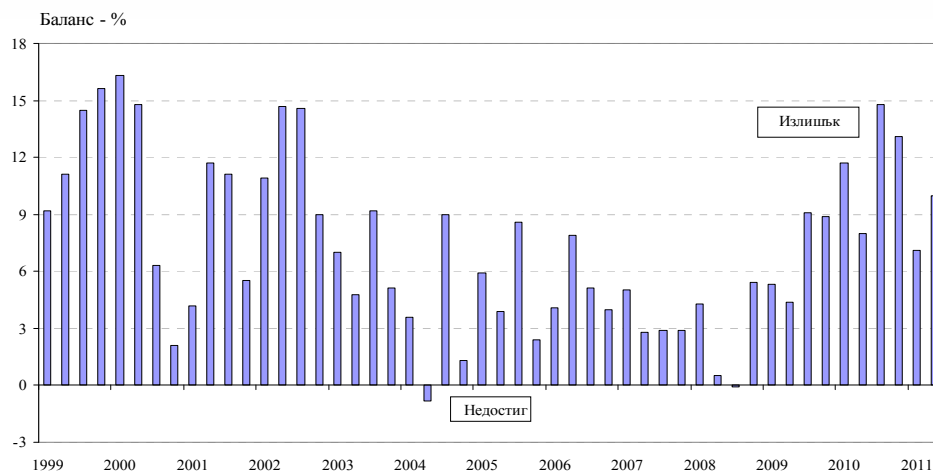

Фиг. 6. Средно натоварване на мощностите в промишлеността

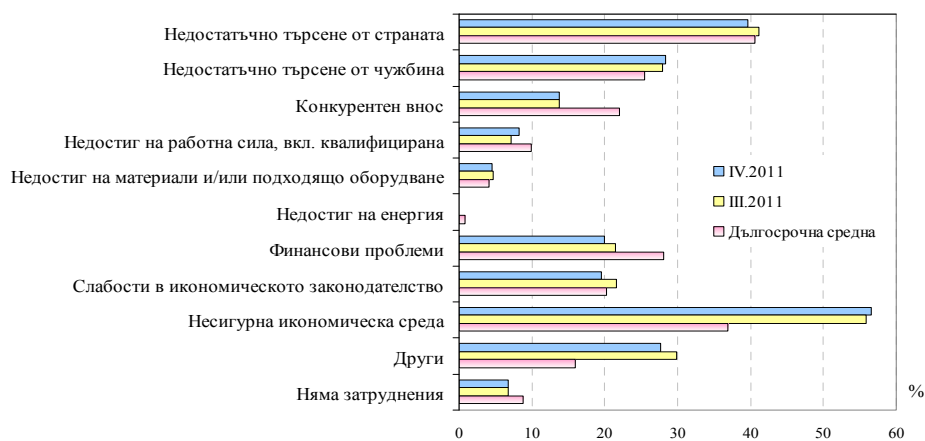

**Фиг. 7. Очакван излишък от производствени мощности в
промишлеността с оглед на търсенето през следващите месеци**

**Фиг. 8. Затруднения в производствената дейност в промишлеността
(Относителен дял от предприятията)**

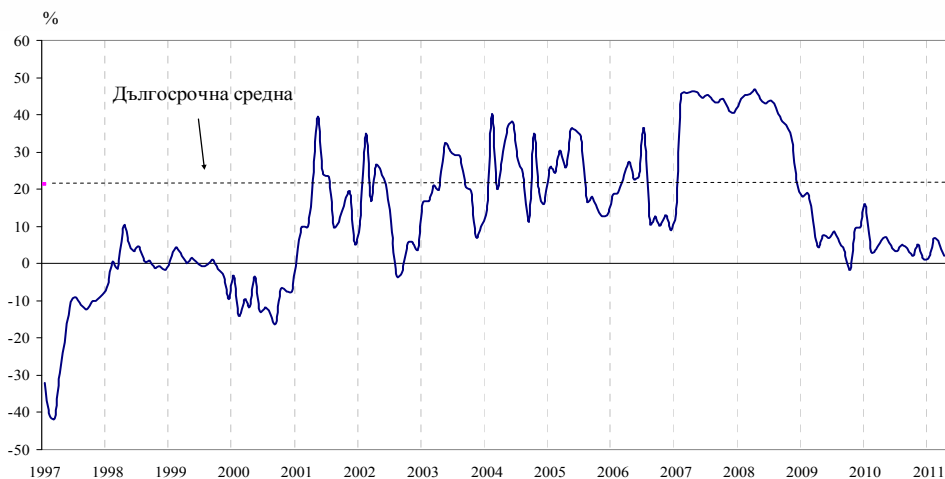

**Фиг. 9. Очаквания за продажните цени в промишлеността
през следващите три месеца**

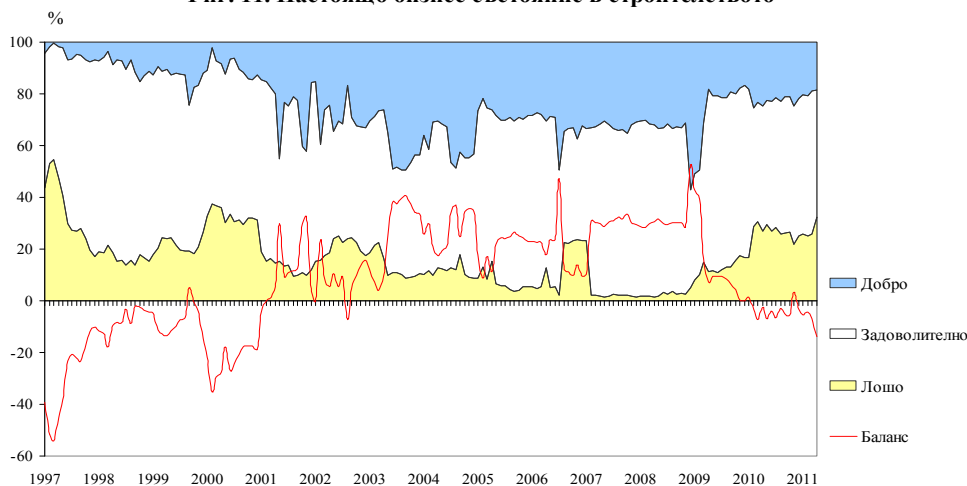

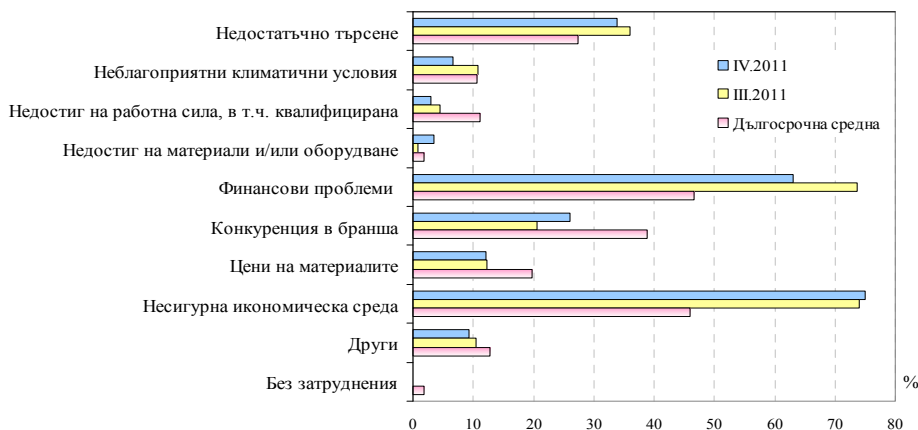
Фиг. 10. Бизнес климат в строителството

Фиг. 11. Настоящо бизнес състояние в строителството

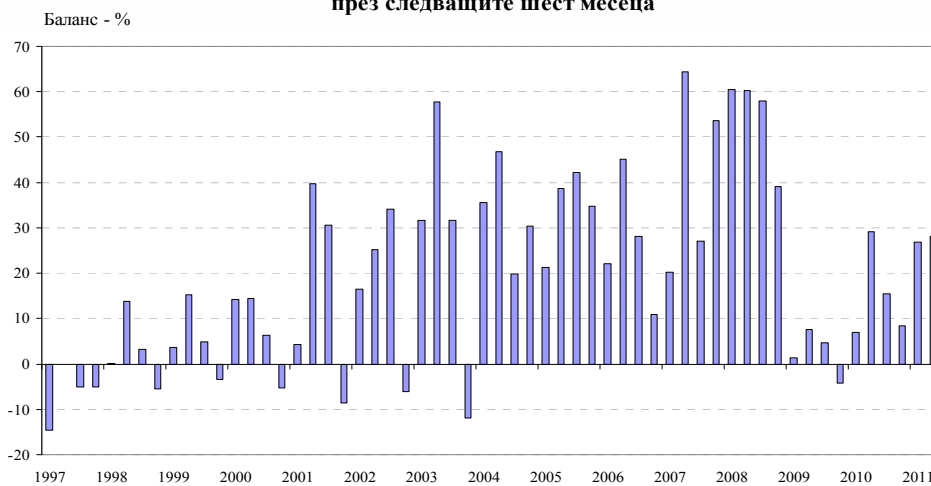

Фиг. 12. Затруднения в строителната дейност (Относителен дял от предприятията)

Фиг. 13. Очаквания за нови поръчки в строителството през следващите шест месеца

Фиг. 14. Бизнес климат в търговията на дребно

Фиг. 15. Очаквания за продажбите в търговията на дребно през следващите три месеца

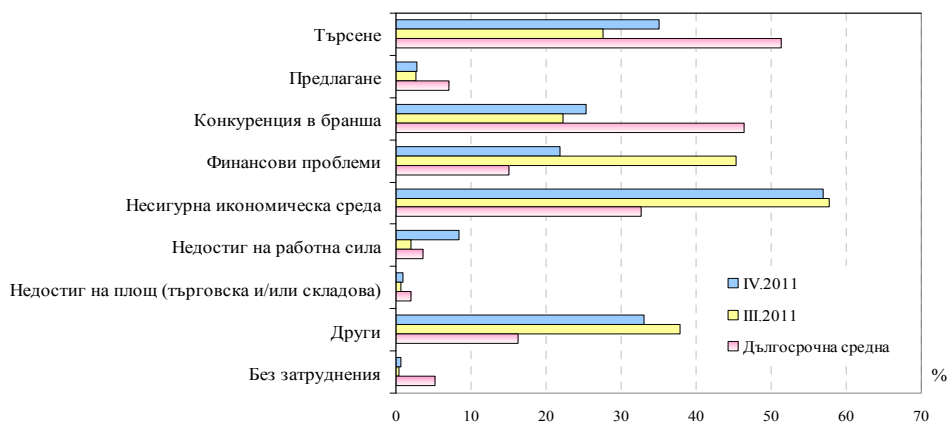

Фиг. 16. Очаквания за поръчките към доставчиците в търговията на дребно през следващите три месеца

Фиг. 17. Фактори, ограничаващи подобряването на бизнес ситуацията в търговията на дребно (Относителен дял от предприятията)

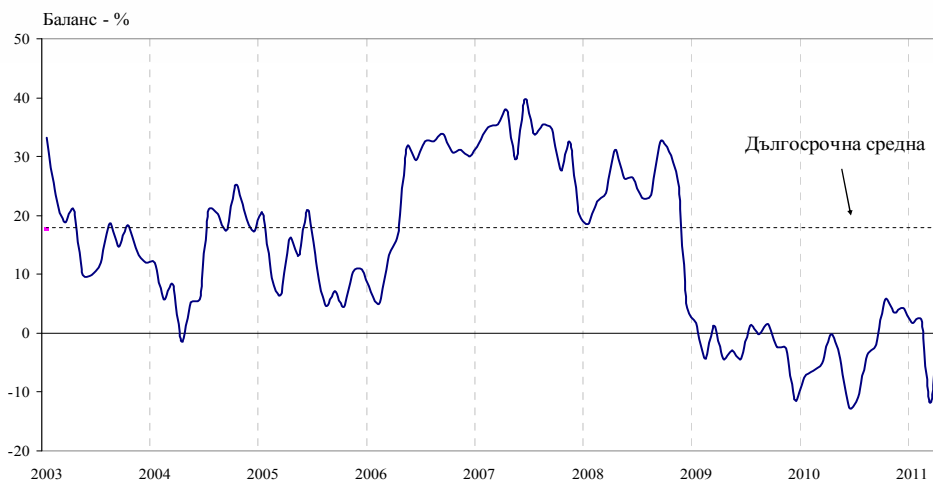
Фиг. 18. Бизнес климат в сектора на услугите

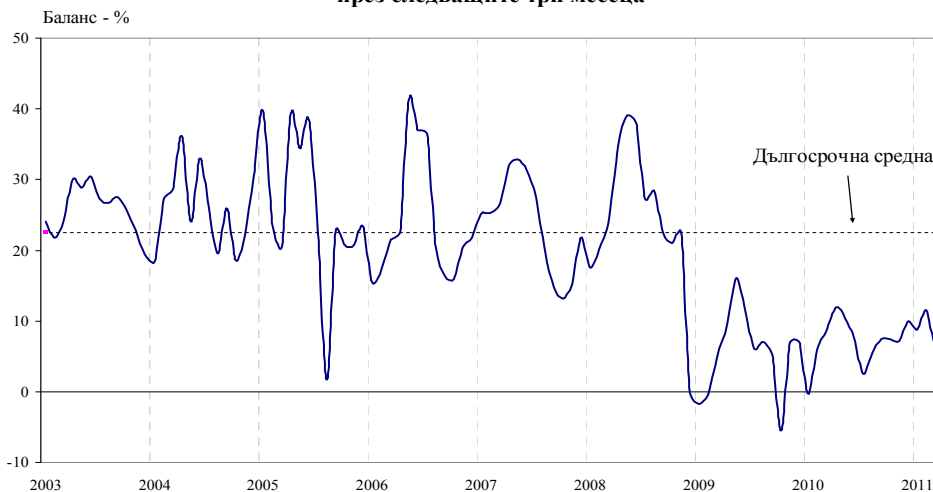

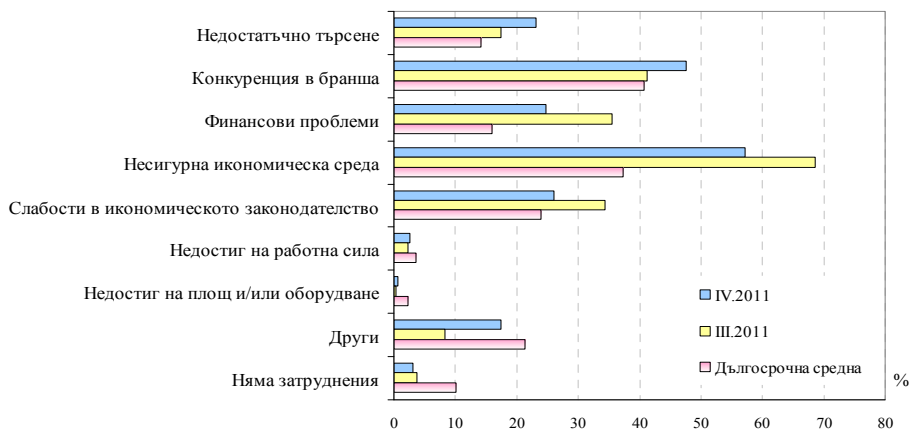
Фиг. 19. Настоящо бизнес състояние в сектора на услугите

Фиг. 20. Очаквано търсене в сектора на услугите през следващите три месеца

Фиг. 21. Фактори, затрудняващи дейността в сектора на услугите (Относителен дял от предприятията)

Фиг. 22. Очаквания за цените в сектора на услугите през следващите три месеца

